

Mál nr. 110/2021**M og
V vegna kaskótryggingar bifreiðarinnar X.****Takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags vegna áaksturs 3. maí 2019.****Gögn.**

1. Málskot mótttekið 18. mars 2021, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf V til nefndarinnar, dags. 31. mars 2021, ásamt váttryggingarskilmálum og úrskurði nefndarinnar í máli 317/2020.
3. Tölvupóstur lögmanns M til nefndarinnar, dags. 6. apríl 2021, ásamt tölvupóstssamskiptum við V frá nóvember 2020-mars 2021.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að síðdegis hinn 3. maí 2019 hafi bifreið M orðið fyrir tjóni með þeim hætti að henni var fyrst ekið aftan á aðra bifreið sem og með þeim hætti að ökumaður bifreiðar M missti stjórn á henni og hún hafnaði á vegriði. Í gögnum málsins kemur einnig fram að í blóði ökumanns bifreiðar M hafi mælst 0,61 prómill eftir atvikið og í lögregluskýrslu kemur fram að áfengisþef hafi legið frá vitum ökumannsins. Í úrskurði nefndarinnar, í máli nr. 317/2020, var fjallað um háttsemi ökumannsins og niðurstaða nefndarinnar sú að hann hefði sýnt stórkostlegt gáleysi við aksturinn þar sem hann hefði annars vegar brotið gegn 1. mgr. 45. gr. þágildandi umferðarlaga nr. 50/1987 þar sem kemur fram að óheimilt væri að stjórna eða reyna að stjórna vélknúnu ökutæki undir áhrifum áfengis og 2. mgr. sömu lagagreinar þar sem kemur fram að ökumaður telst ekki geta stjórnað ökutæki örugglega, ef vínandamagn í blóði hans nemur 0,50 prómillum en er minna en 1,20 prómill. Einnig taldi nefndin að ökumaður bifreiðar B hafi ekið of hratt m.v. aðstæður og þannig gegn fyrimælum 1. mgr. 36. gr. þágildandi umferðarlaga, þar sem kveðið er á um að ökuhraði skuli aldrei vera meiri en svo að ökumaður hafi fullt vald á ökutækinu og geti stöðvað þá áður en kæmi að hindrun sem gera má ráð fyrir. Með vísan til ákvæðis 1. mgr. 90. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 var ábyrgð váttryggingafélags vegna slysatryggingar ökumanns og eiganda bifreiðar M takmörkuð um helming líkamstjóns ökumannsins. Bifreið M var kaskótryggð hjá V og er nú ágreiningur um hvort takmarka eigi rétt til greiðslu bóta út þeirri váttryggingu.

M telur að ósannað sé að ökumaður bifreiðar M hafi ekið of hratt og að áfengismagn í blóði hans hafi verið óverulegt þegar tjónsatburður varð og ekki sé því um stórkostlegt gáleysi að ræða, og með vísan til 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga ekki unnt að takmarka ábyrgð V.

V telur að takmarka eigi ábyrgð þess að fullu úr kaskótryggingu vegna stórkostlegs gáleysis ökumanns bifreiðar M við aksturinn þar sem hann hafi ekið undir áhrifum áfengis og of hratt m.v. aðstæður. Þannig hafi ökumaðurinn brotið gegn varúðarreglu gr. 8.3 í váttryggingarskilmálum, þar sem komi fram að ökumaður megi ekki stjórna ökutæki undir áhrifum áfengis og sýnt stórkostlegt gáleysi með vísan til gr. 20.2 í sömu skilmálum. V vísar til þess að heimild félagsins til takmörkunar ábyrgðar í heild sé í annars vegar 26., sbr. gr. 17.2 í váttryggingarskilmálum, og hins vegar 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga. Einnig bendir V á að heimild til samsömunar sé skýr í gr. 21.1 váttryggingarskilmála.

Þessu til viðbótar heldur V því fram að M hafi fengið bréf um höfnun bótaskyldu hinn 19. júní 2019. Málskot vegna þessa máls hafi hins vegar ekki verið mótttekið fyrr en 18. mars 2021 og hafi því eins árs frestur M til að skjóta málinu til nefndarinnar verið liðinn, sbr. 2. mgr. 51. gr. laga um váttryggingarskilmála. M bendir á í tölvupósti sínum dags. 6. apríl sl. að V hafi fallið frá því að bera fyrir sig umræddan ársfrest og vísar til tölvupóstssamskipta dags. 17. mars sl. við starfsmann V þar sem eftirfarandi kemur fram um fyrirhugað málskot til nefndarinnar: „Gætir fengið heimild frá eiganda og við föllum frá ársfresti til að skjóta málinu þangað sem er liðinn.“

Álit.

Í 2. mgr. 51. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að váttryggður geti glatað rétt til bóta höfði hann ekki mál eða skjóti máli til nefndarinnar innan árs frá því að honum er sannanlega tilkynnt um að kröfu hans er hafnað. Ljóst er af gögnum málsins að V sendi sannanlega tilkynningu til M þar sem bótaskyldu er hafnað úr kaskótryggingu hinn 19. júní 2019. Einnig er ljóst að starfsmaður V sendi í tölvupósti sínum dags. 17. mars sl. yfirlýsingu um að félagið myndi falla frá umræddum ársfresti ef lögmaður ökumanns bifreiðar M fengi heimild frá M til að skjóta málinu til nefndarinnar fyrir hönd M. Þar sem það gekk eftir verður að miða við að V hafi fallið frá þeim ársfresti sem kveðið er á um í 2. mgr. 51.

gr. laga um váttryggingarsamninga og nefndin geti því fjallað um efnislegan ágreining, þ.e. hvort heimild sé til að takmarka ábyrgð V úr kaskótryggingu bifreiðar M.

Í váttryggingarskilmálum V fyrir kaskótrygging er heimild til samsömunar milli váttryggðs og ökumanns bifreiðar sem er kaskótryggð, sbr. gr. 21.1 og ekki er að sjá af gögnum málsins að ágreiningur sé um hvort sú heimild er fyrir hendi, sbr. a.liður 2. mgr. 29. gr., eða eftir atvikum 3. mgr. 29. gr laga um váttryggingarsamninga.

Til skoðunar hér er því hvort V hafi haft heimild til að takmarka ábyrgð sína úr kaskótryggingu M vegna háttsemi ökumanns bifreiðarinnar hinn 3. maí 2019 og ef svo er hvort heimild til takmörkunar sé í heild eða að hluta. Eins og kemur fram hér að ofan hefur nefndin í máli nr. 317/2020 fjallað um háttsemi ökumanns m.t.t. bótaréttar hans sjálfs í slysatryggingu ökumanns. Verður það mat nefndarinnar lagt til grundvallar við mat á sömu háttsemi þannig að háttsemin sé stórkostlegt gáleysi. Heimild V til takmörkunar á ábyrgð úr kaskótryggingu bifreiðar M vegna stórkostlegs gáleysis er í 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga, sbr. fyrrnefnd heimild til samsömunar í 29. gr. sömu laga. Við mat á því hvort takmörkun sé í heild eða að hluta „...skal líta til sakar váttryggðs, hvernig váttryggingaratburð bar að, hvort váttryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.“ Um er að ræða álíka orðalag og er í persónutryggingahluta laganna og 1. mgr. 90. gr. þeirra, sem reyndi á í máli nefndarinnar nr. 317/2020. Verður því sama takmörkun lögð til grundvallar, eða um helming heildartjóns M. Röksemdir V vegna brots á varúðarreglum varða eingöngu þá háttsemi ökumannsins sem telst til stórkostlegs gáleysis, þ.e. akstur undir áhrifum áfengis og verður því ekki lagt til grundvallar að það brot feli í sér umfram takmörkun á grundvelli 26. gr. laganna. M á því rétt á bótum vegna helmings tjóns á bifreið sinni hjá V.

Niðurstaða.

M, á rétt á bótum sem nema helmingi heildartjóns á bifreiðarinn X úr kaskótryggingu V

Reykjavík, 27. apríl 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögfr

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.